

S İ R K Ü L E R R A P O R	
Tarih:	26.10.2021
Sayı:	2021/59
Konu	7338 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Resmi Gazetede Yayımlandı

Özet: 26/10/2021 tarih ve 31640 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmış ve Konaklama Vergisinin yürürlük tarihi 1/1/2023 olarak belirlenmiştir.

Söz konusu kanun ile yapılan değişikliklere sirkülerimizde yer verilmiştir.

1- Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Ticari Kazançlarının Gelir Vergisinden İstisna Edilmesi

7338 sayılı Kanunun 1. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu’na eklenen mükerrer 20/A maddesiyle, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançları, gelir vergisinden istisna edilmiştir. İstisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi halinde de bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

MÜKERRER MADDE 20/A – Bu Kanuna göre kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin 46 ncı maddeye göre tespit edilen kazançları gelir vergisinden müstesnadır.”

Bu düzenleme, 01/01/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

2- Sosyal Medya Üzerinden Elde Edilen Gelirlerin Tevkifat Suretiyle Basit ve Etkin Bir Şekilde Vergilendirilmesi ve Bu Kazançlara Konu Teslim Ve Hizmetlerin Katma Değer Vergisinden İstisna Edilmesi

7338 sayılı Kanunun 2. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu’na eklenen mükerrer 20/B maddesiyle, sosyal medya üzerinden paylaşım yapan sosyal içerik üreticilerinin elde ettikleri kazançlar ile mobil cihazlarda uygulama geliştirenlerin bu uygulamalardan elde ettikleri kazançları GVK’nin 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2021 yılı için 650.000 TL) aşmamak kaydıyla istisna kapsamına alınmaktadır.

Bu istisnadan faydalanılabilmesi için Türkiye’de kurulu bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır.

Bankalar, bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan hasılat tutarı üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve Kanunun 98 ve 119 uncu maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. Bu tutar üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

Bu düzenleme, 01/01/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

Aynı Kanun’un 55. Maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 17/4-a bendine “mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler,” ibaresi eklenmiştir.

Bu düzenleme, 01/01/2022 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

3- Tarımsal Destekleme Ödemelerinin Gelir Vergisinden İstisna Edilmesi ve Geçmişte Yapılan Kesintilerin İade Edilebilmesi

7338 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen mükerrer 20/C madde ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından çiftçilere yapılan destek ödemeleri gelir vergisinden istisna edilmekte ve bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaması sağlanmaktadır.

Aynı Kanun'un 11. Maddesine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği (26/10/2021) tarihten önce kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan tarımsal destek ödemeleri üzerinden tevkif edilerek tahsil edilen gelir vergisi, çiftçilerin düzeltme zamanaşımı süresi içerisinde tarha yetkili vergi dairelerine başvurmaları ve dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri şartıyla, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun düzeltmeye ilişkin hükümleri uyarınca, tahsil tarihinden itibaren aynı Kanunun 112 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmüne göre hesaplanacak faizi ile birlikte red ve iade edilir.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

4- 4. Dönem Geçici Vergi Beyannamesinin Kaldırılması

7338 sayılı Kanun'un 9. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 120. maddesinde yapılan değişiklikle, cari vergilendirme döneminin ilk dokuz ayı, üçer aylık dönemler itibariyle geçici vergi dönemleri olarak belirlenmektedir. Buna göre, cari vergilendirme dönemi içerisindeki üç, altı ve dokuz aylık periyodlar üçer aylık dönemler itibariyle geçici vergi dönemleri kabul edilmektedir. İlgili takvim yılı veya hesap döneminin son üç aylık dönemi ise geçici vergi dönemi kapsamında sayılmayacak, madde kapsamındaki mükellefler tarafından bu dönem için geçici vergi beyannamesi verilmeyecektir.

Bu düzenleme, 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

5- Vergiye Uyumlu Mükelleflerde %5 Oranındaki Vergi İndiriminden Yararlanma Koşulunun Değiştirilmesi

7338 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121. maddesinde yapılan değişiklik uyarınca;

- İndirimden yararlanma koşulu olan indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki iki yılda haklarında tarhiyat yapılmamış olması koşulu, yapılan tarhiyatların kesinleşmesine bağlanmaktadır.

Dolayısıyla maddede belirtilen süre içerisinde haklarında tarhiyat yapılmış olmakla birlikte tarhiyatın kesinleşmemiş olması halinde de mükellefler anılan indirimden yararlanabileceklerdir.

- Söz konusu süre içerisinde kesinleşen tarhiyatın her sene yeniden belirlenen indirim tutarı üst sınırının (2021 yılı için 1.500.000 TL) %1 inden az olması durumunda da indirimden yararlanma şartları ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

- Ayrıca, indirimden yararlanmak için ilk aşamada ilgili yıllar itibarıyla kesinleşmiş tarhiyat olmaması kuralı getirildiği için, yapılan tarhiyatın indirimden yararlanıldıktan sonra kesinleşmesi durumunda yararlanan indirimin mükelleften geri alınmasına ilişkin hüküm madde metninden çıkarılmış, indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler, vergi ziyası cezası olmaksızın tarh edilecektir.

- Vergi indiriminden yararlanılabilmesi için beyana tabi vergi türleri itibarıyla kesinleşmiş bir tarhiyat bulunmaması koşulunda da değişiklik yapılmakta; ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış ve kesinleşmiş bir tarhiyat bulunmaması koşulu vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla sınırlandırılmıştır.

Bu düzenleme, 01/01/2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

6- Elektronik Ortamda Vergi Dairesi Kurulabilmesi

7338 sayılı Kanun'un 10. maddesine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığı, gerekli gördüğü hallerde; mükelleflerin iş yeri ve adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresleri ile il ve ilçelerin idari sınırlarına bağlı kalmaksızın elektronik ortamda kurulanlar dahil olmak üzere vergi daireleri ve bölge bilgi işlem merkezleri kurmaya, vergi dairelerine bağlı şubeler açmaya, vergi dairelerini diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlemeye, şubelerin yetki, görev ve sorumluluklarını tespit etmeye, vergi dairelerinin yetki alanı ile vergi türleri, meslek ve iş grupları itibarıyla mükelleflerin bağlı olacakları vergi dairesini belirlemeye, bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılan işlemlerin diğer vergi daireleri tarafından yapılabilmesine ve vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

7- Vergi İncelemenin Uzaktan Yapılabilmesi

7338 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile VUK'un 139 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, vergi incelemelerinin inceleme elemanının dairesinde uzaktan yapılabilmesine imkan sağlanmaktadır.

Bu düzenleme 01/07/2022 yürürlüğe girecektir.

8- Vergi İncelemesine Yazılı Bildirim ile Başlanması

7338 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile VUK'un 140 ıncı maddesinde yapılan değişiklikle, incelemeye tutanak düzenlenerek başlanılmayacak, bunun yerine mükellefe yapılacak "yazılı bildirim" ile incelemeye başlanacaktır.

Bu düzenleme 01/07/2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

9- Elektronik Defter Uygulamalarına İlişkin Olarak Uygulamada Tereddüt Yaşanan Konulara Açıklık Getirilmesi

7338 sayılı Kanun'un 20. maddesine göre, Türk Ticaret Kanunu'nun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yetki kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınması, elektronik ortamda tutulan diğer defterlerin ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde onaylanması bu Kanun uygulamasında tasdik hükmündedir.

Berat ve onayın belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde alınmaması veya yapılmaması durumunda defterler tasdik ettirilmemiş sayılır.”

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

10- Gider Pusulası Düzenleme Zorunluluğu Bulunan Durumlar

7338 sayılı Kanun'un 23. maddesine göre, “Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçiler, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider pusulası düzenlerler. Vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmündedir.”

Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulası hiç düzenlenmemiş sayılır.

Aynı zamanda banka, ödeme kuruluşu ve PTT tarafından düzenlenen belgeler (dekont, alındı vb.) ile bu Kanun uygulamasında belge düzenleme yükümlülüğü bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının tabi oldukları diğer ilgili mevzuat dahilinde düzenledikleri belgeler gider pusulası yerine kabul edilmekte ve bu hallerde mükellefler tarafından ayrıca gider pusulası düzenlenmemesi sağlanmaktadır.

Bu düzenleme yayımı tarihini takip eden ayın başında (01.11.2021) yürürlüğe girecektir.

11- Değerleme Ölçülerine Alış Bedelinin Eklenmesi

7338 sayılı Kanun'un 26. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun 261. maddesinde yer alan değerlendirme ölçülerine alış bedeli eklenmiştir.

Aynı Kanun'un 28. maddesinde ise, Vergi Usul Kanunu'na eklenen 268/A maddesinde alış bedelinin tanımı yapılmıştır.

“Alış bedeli:

MADDE 268/A – Alış bedeli, bir iktisadi kıymetin satın alma bedelidir. İktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi ile ilgili diğer giderler alış bedeline dâhil değildir.”

4

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

12- Maliyet Bedeline Girmesi Zorunlu Olan Unsurlar

7338 sayılı Kanun'un 27. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun 262. maddesinde yapılan düzenlemeyle, maliyet bedeline girmesi zorunlu olan unsurlara aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

- a) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme, boşaltma, nakliye ve montaj giderleri,
- b) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; resim ve harçlar, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,
- c) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farklarının; emtada emtiaın stoklara girdiği tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler (Faiz giderleri ile kur farklarının diğer kısımlarını maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.),
- ç) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri,
- d) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler.

Gayrimenkullerle doğrudan ilgili olması şartıyla, bunların envantere alındığı hesap dönemi sonuna kadar alınan hibeler maliyet bedelinden indirilir.

İktisadi kıymetin (emtia hariç) iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile ilgili olan özel tüketim vergisi, indirilemeyecek katma değer vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ile kaynak kullanımını destekleme fonunu maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

13- Yeniden Değerleme Uygulaması

Yeniden değerlendirme uygulaması 1.1.2004 tarihine kadar VUK'un mükerrer 298 inci maddesinde düzenlenmekteydi. 30 Aralık 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5024 Sayılı Kanun ile 1.1.2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere, "Yeniden Değerleme" başlıklı mükerrer 298 inci maddenin başlığı "Enflasyon düzeltmesi ve yeniden değerlendirme oranı" olarak değiştirilmiş ve ilgili madde hükmünden yeniden değerlendirme uygulaması kaldırılmıştı.

Şuan için 7326 sayılı Kanun'un 11 nci maddesi ile Vergi Usul Kanununun geçici 31 inci maddesine eklenen 7 nci fıkra ile 31.12.2021 tarihine kadar şirketlerin aktiflerinde bulunan taşınmazlar ile amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutarak (Yİ-ÜFE değerine) bugünkü değerine getirilmesine imkanı sağlanmaktadır. Ayrıca değer artışı tutarı üzerinden %2 oranında vergi hesaplanmaktadır.

7338 sayılı Kanun'un 31. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298 inci maddesi başlığı "Enflasyon düzeltmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme:" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye tekrardan, yeniden değerlendirme uygulamasını getiren yeni bir fıkra eklenmiştir.

Buna göre, tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri (enflasyon düzeltilmesi yapanlar ile kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilenler hariç) enflasyon düzeltilmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla, bilançolarına dâhil bulunan amortismanlara tabi iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilenler hariç) ve bunlar üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları bazı şartlar doğrultusunda yeniden değerleyebileceklerdir.

Yeniden değerlemede, iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların, değerlemenin yapılacağı hesap dönemi sonu itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan değerleri dikkate alınacaktır. İktisadi kıymetlerin ve bunlara ilişkin amortismanların, yeniden değerlemenin yapılacağı yıla ait olan yeniden değerlendirme oranı ile çarpılması suretiyle yeniden değerlendirme sonrası değerleri bulunacaktır.

Yeniden değerlendirme neticesinde iktisadi kıymetlerin değerinde meydana gelen değer artışı, yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin her birine isabet eden değer artışı ayrıntılı olarak görünecek şekilde, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilecektir.

İktisadi kıymetlerini bu kapsamda yeniden değerlemeye tabi tutanlar bu kıymetlerini, yeniden değerlendirme sonrasında bulunan değerleri üzerinden amortismanlara tabi tutmaya devam edeceklerdir.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen kısmı, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulacaktır. Sermayeye eklenen değer artışları, ortaklar tarafından işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilecektir. Bu işlemler kâr dağıtımını sayılmayacaktır.

Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması (satış, devir, işletmeden çekiş, tasfiye gibi) halinde, bunlara isabet eden pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları aynen amortismanlar gibi işleme tabi tutulacaktır.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298 inci madde metninde yeniden değerlendirme işlemi sonrasında hesaplanacak bir vergiden bahsedilmemektedir; ancak bu Kanunun 52 nci maddesi ile VUK'a eklenen geçici 32 nci maddede, mükerrer 298 nci maddesine eklenen (Ç) fıkrası uyarınca yeniden değerlendirme yapacak mükelleflerin, istemeleri halinde, ilk kez yeniden değerlendirme yapacakları hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortismanlara tabi diğer iktisadi kıymetlerini maddede yer alan kapsam, şart ve hükümlere uymak koşuluyla yeniden değerleyebileceklerine ilişkin hükümlere yer verilmiş olup; bu maddede, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarı üzerinden %2 oranında vergi hesaplanacağına yer verilmiştir.

Bu düzenleme 01/01/2022 tarihinde yürürlüğe girecektir.

14- Mükelleflere Günlük Olarak ve Hazine ve Maliye Bakanlığının Belirlediği Faydalı Ömür Süresinden Daha Uzun Sürelerde Amortisman Ayırabilmesi İmkânı Getirilmesi

7338 sayılı Kanun'un 26. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun 320. maddesinde aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Dileyen mükellefler, amortisman işlemine, işletme aktifine yeni kaydedilecek iktisadi kıymetler (ikinci fıkra kapsamındakiler hariç) için bunların kullanıma hazır olduğu tarihte başlayıp ve her bir hesap dönemi için kıymetin aktifte kaldığı süre kadar gün esasına göre amortisman ayırabilir. Sürenin gün olarak hesaplanması için Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür süreleri üçyüzaltmışbeş ile çarpılır.

Mükellefler, Hazine ve Maliye Bakanlığının iktisadi kıymetler için tespit ve ilan ettiği faydalı ömürlerden kısa olmamak üzere amortisman süresini, her yıl için aynı nispet olmak kaydıyla, belirlemekte serbesttir. Şu kadar ki, bu süre Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen sürenin iki katını ve elli yılı aşamaz. Mükellefler bu tercihlerini iktisadi kıymetin envantere alındığı geçici vergi dönemi sonu itibarıyla kullanırlar. Bu şekilde belirlenen amortisman süresi ve oranı izleyen dönemlerde değiştirilemez.”

Yukarıdaki fıkroda bahsedilen yöntem ile amortisman ayırmayı tercih eden mükellefler amortisman hesaplanmasına başladıktan sonra bu hesaplama şeklinden vazgeçilemez.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

15- Şüpheli Alacak Uygulamasında Dava ve İcra Takibine Değmeyecek Derecede Küçük Olan Alacaklara İlişkin Azami Bir Tutar Belirlenmesi

Vergi Usul Kanunu'nun Şüpheli Alacaklar Başlıklı 323. maddesinde göre aşağıda sayılan alacaklar şüpheli alacak sayılmaktaydı;

1-Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2-Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar.

Bu defa yayımlanan Kanun ile dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar kavramına açıklık getirilmiştir.

7338 sayılı Kanun'un 35. maddesi ile dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük” ibaresi “ve 3.000 Türk lirasını aşmayan” şeklinde değiştirilmiş

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

16- Yenileme Fonu Uygulamasında Fon Hesabındaki 3 Yıllık Sürenin Başlangıcı

Bilindiği gibi satılan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yenilenmesi sonucu elde edilen kâr, yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilmektedir.

Bu uygulama çerçevesinde, söz konusu 3 yıllık sürenin, satışın yapıldığı yıldan mı yoksa satışın yapıldığı tarihi takip eden yıldan itibaren mi başladığı tereddüt edilen konulardandı.

7338 sayılı Kanun'un 36. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun 328. maddesinde yapılan değişiklikle, 3 yıllık sürenin, satışın yapıldığı tarihi takip eden yıldan itibaren başlayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

17- Amortismanına Tabi Malların Sigorta Tazminatı

7338 sayılı Kanun'un 37. maddesiyle Vergi Usul Kanunu'nun "Amortismanına tabi malların sigorta tazminatı" başlıklı 329. maddesinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Mevcut uygulamadaki bazı tereddütlü hususları gidermekte olan söz konusu hüküm aşağıdaki gibidir;

"Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerce;

a) Alınan sigorta tazminatı ile tamamen veya kısmen zarar gören amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa tazminat fazlası, tazminatın alındığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde zarar gören iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse, geçici hesapta tutulan tazminat fazlası, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenir.

b) Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dahil olmak üzere (a) bendindeki esaslar dahilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur.

c) Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, zarar gören iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilir tutarından fazla ise bu fazlalık, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenir.

ç) Tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının sonundan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası o yılın kar ve zarar hesabına eklenir."

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

18- Cezalarda Tekerrür

Vergi Usul Kanunu'nun Tekerrür başlıklı 339. maddesinde "Vergi ziyanına sebebiyet vermektten veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, cezanın kesinleştiği tarihi takip eden yılın başından başlamak üzere vergi ziyanında beş, usulsüzlükte iki yıl içinde tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyanı cezası yüzde elli, usulsüzlük cezası yüzde yirmibeş oranında artırılmak suretiyle uygulanır." Hükmüne yer verilmiştir.

7338 sayılı Kanun'un 38. maddesi şu şekilde değiştirmiştir; "Vergi ziyanına sebebiyet vermektten veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, vergi ziyanı cezasında cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren beşinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar, usulsüzlükte cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren ikinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyanı cezası yüzde elli, usulsüzlük cezası yüzde yirmibeş oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Şu kadar ki, artırım tutarı kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yüksekinden) fazla olamaz.

Birinci fıkrada yer alan beş ve iki yıllık sürelerin hesabında, artırıma esas alınan cezaların kesinleşme tarihi dikkate alınır."

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

19- İnceleme Esnasında Pişmanlıkla Beyanname Verilmesi

Vergi Usul Kanunu'nun Pişmanlık ve Islah başlıklı 371. maddesinde yer alan "Haber verme dilekçesinin yetkili memurlar tarafından mükellef nezdinde her hangi bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın takdir komisyonuna intikal ettirildiği günden evvel (Kaçakçılık suçu teşkil eden fiillerin işlendiğinin tespitinden önce) verilmiş ve resmi kayıtlara geçirilmiş olması." bendi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir ve mükelleflerin, haklarında yapılmakta olan vergi incelemesi ya da yapılan takdire sevk işlemine ilişkin vergi türünden farklı vergi türü için pişmanlıkla beyanname verebilmesi mümkün hale gelmiştir.

"Haber verme dilekçesinin yetkili memurlar tarafından mükellef nezdinde haber verilen olayın ilgili olduğu vergi türüne ilişkin bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın ve ilgili olduğu vergi türünün takdir komisyonuna intikal ettirildiği günden evvel (Kaçakçılık suçu teşkil eden fiillerin işlendiğinin tespitinden önce) verilmiş ve resmi kayıtlara geçirilmiş olması."

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

20- 5.000 Türk Lirasını Aşan Usulsüzlük ve Özel Usulsüzlük Cezalarının Uzlaşma ve Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Kapsamına Alınması

7338 sayılı Kanun'un 44. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun ek 1 inci maddesi ve 45 inci maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun ek 11 inci maddesinde yapılan değişikliklerle, 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları uzlaşma ve tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına alınmıştır.

Bu değişikliğe bağlı olarak Vergi Usul Kanunu'nun 376. maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde de değişiklik yapılarak, üzerinde uzlaşılan bu cezaların da Kanunun ilgili maddesinde düzenlenen sürede ödenmesi durumunda üzerinde uzlaşılan cezanın %25'inin indirilmesi sağlanmaktadır. Diğer taraftan 5.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için ise Kanunun 376 nci maddesindeki indirim oranının %50 artırımlı olarak uygulanabilmesi temin edilmektedir.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

21- Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları Kapsamında Uygulanan Karşılıklı Anlaşma Usulüne İlişkin Düzenlemeler

Ülkemizin taraf olduğu Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının tamamında Karşılıklı Anlaşma Usulüne ilişkin hükümlere yer verilmektedir. Karşılıklı Anlaşma Usulü, genellikle anlaşmaların 25. maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Karşılıklı Anlaşma Usulü, uluslararası vergi anlaşmalarına aykırı bir vergileme olduğunda mükelleflere ulusal çözüm yollarıyla bağlı kalmaksızın durumlarını, olayına göre, mukim oldukları veya vatandaşı oldukları devletin yetkili makamlarına da iletme imkânı veren bir çözüm yolu önermektedir.

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının Karşılıklı Anlaşma Usulü (KAU) maddesinin uygulanması Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesinde yayımlanmakta olan "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında Yer Alan Karşılıklı Anlaşma Usulüne İlişkin Rehber" ile açıklanmaktadır.

Bu Kanunun 46, 47, 48, 49 ve 50 nci maddeleri ile Vergi Usul Kanunu'na eklenmesi öngörülen ek 14, 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerle Karşılıklı Anlaşma Usulü uygulamasının Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenmesi sağlanmaktadır.

Bu düzenleme 01/01/2022 tarihinden itibaren yapılacak başvurulara uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

22- Yeni Alınan Makine ve Teçhizat için Amortisman Sürelerini Kısaltabilme İmkânı

31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, iktisap edilen yeni makine ve teçhizatlar için uygulanacak amortisman oran ve sürelerinin Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak üzere hesaplanabilmesine imkan sağlanmıştır.

7103 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle Vergi Usul Kanunu'na eklenen geçici 30. madde uyarınca, 1 Mayıs 2018 tarihinden geçerli olmak üzere;

- 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz mükelleflerce münhasıran imalat sanayiinde veya

- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında faaliyette bulunan mükelleflerce münhasıran Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde,

kullanılmak üzere, 2019 takvim yılı sonuna kadar iktisap edilen yeni makina ve teçhizat ile aynı tarihe kadar yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edilen makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve süreleri, Maliye Bakanlığınca, faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilmekteydi.

Bu Kanun'un 51. maddesi ile yukarıda özetlenen Vergi Usul Kanunu'nun geçici 30. maddesindeki uygulamadan, 26 Ekim 2021 tarihinden 31 Aralık 2023 tarihine (bu tarihler dahil) kadar yararlanılabilmemesinin önü açılmıştır.

Bu düzenleme yayımı tarihinde (26/10/2021) yürürlüğe girmiştir.

23- Nakdi Sermaye Artırımı Uygulamasında Yurt Dışından Gelen Sermayeye Daha Fazla Oranda İndirim İmkânı

Nakdi sermaye artışında faiz indirimi uygulamasında, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısım için ek avantaj sağlanması ve, % 50 olan indirim oranının, yurt dışı kaynaklı nakit sermaye için % 75 olarak uygulanacaktır.

Bu düzenleme Kanun'un yayımı tarihinden (26/10/2021) itibaren madde kapsamında yapılacak nakdi sermaye artışlarına uygulanmak üzere (26/10/2021) yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

24- Yatırıma Katkı Tutarının %10'luk Kısmının ÖTV ve KDV Hariç, Diğer Vergi Borçlarından Terkin Edilmek Suretiyle Kullanılmasına Olanak Sağlanması

İndirimli kurumlar vergisi uygulamasında, yatırım katkı tutarının % 10'luk kısmının, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar talep edilmesi koşuluyla, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç, diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle kullanabilecektir.

Düzenleme, gerek mevcut gerekse yeni alınacak yatırım teşvik belgeleri kapsamında 01/01/2022 tarihinden itibaren yapılacak yatırım harcamalarına uygulanmak üzere, kanunun yayımı tarihinden (26/10/2021) itibaren yürürlüğe girmiştir.

01/01/2022 tarihinden önce yapılan yatırım harcamaları nedeniyle hak kazanılan ancak kazanç yetersizliği nedeniyle henüz kullanılmamış yatırıma katkı tutarları bu kapsamda değildir.

25- Konaklama Vergisinin Yürürlük Tarihinin 1 Yıl Uzatılması

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde kanun metnine, 01/01/2022 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihini 01/01/2023 tarihine ertelenmiştir.

Söz konusu kanuna aşağıdaki linkte yer verilmiştir.

[7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#)

Saygılarımızla,